

fréttabréf **bssl**

Maí 2011 33. árgangur 5. tbl.

Eldgos í Grímsvötnum

Eldgos hófst í Grímsvötnum um kl. 18-19 þann 21. maí. Öskuhlaðinn gosmökkur steig upp í um 17 km hæð og dreifðist aska úr neðri hluta makkarins til suðurs en barst til austurs úr efri hluta hans. Nokkrum klukkutímum eftir að gos hófst tók aska að falla í byggð við sunnanverðan Vatnajökul, í yfir 50 km fjarlægð frá gosstöðvunum. Mikið öskufall varð á Kirkjubæjarklaustri og í nærsveitum og virðist hafa orðið einna mest í Fljótshverfi. Mikið magn ösku féll einnig á Síðu, í Meðallandi, Landbroti, Skaftártungu og Álftaveri. Þegar þetta er skrifað lítur út fyrir að gosið sé að fjara út.

Mynd: Jónas Erlendsson

Samkvæmt greiningum hjá Jarðvísindastofnun HÍ inniheldur hún 5-10 mg/kg af vatnsleysanlegum flúor á yfirborði. Þolmörk í fódri nautgripa eru talin vera 30-40 mg/kg þurrefnis í fódri og 2,5-4,0 mg/lítra drykkjarvatns. Þolmörk hjá sauðfé eru oftast sett við 70-100 mg/kg þurrefnis í fódri og 12-15 mg/lítra drykkjarvatns. Sýrustig skolvatns (1g aska, 5g vatn) er veikbasískt - pH 8,6, sem bendir til að askan hafi sundrast í vatnsgufu eins og í upphafi annarra Grímsvatnagosa. Við þær aðstæður leitar sýra úr eldfjallagasi í gufuna og þéttivatn úr henni.

Askan er glerkennd og getur haft særandi áhrif á slímhimnur í öndunarfærum, meltingarfærum og augum skepna. Mælt er með að bændur meti aðstæður og setji búfé út ef mögulegt er. Þó er mikilvægt að hafa það á svæði þar sem auðvelt er að hafa eftirlit með því og smala því saman ef á þarf að halda. Jafnframt þarf að tryggja því aðgang að hreinu drykkjarvatni, góðu fódri, salti og steinefnum.

Búnaðarsambandið hefur í samstarfi við Landbúnaðarháskólann og Matvælastofnun hafið gróðursýnatöku til greiningar á innihaldi skaðlegra efna í og á yfirborði gróðurs. Fyrstu niðurstaðna er að vænta í næstu viku og verða þær birtar jafnskjótt og þær liggja fyrir.

Bændur á mesta öskufallssvæðinu hafa verið heimsóttir af ráðunautum BSSL og dýralæknum Matvælastofnunar til þess að meta aðstæður og aðgerðir sem þörf kann að vera á í framhaldinu. Á svæðinu eru um 20 þúsund fjár og 1.800 nautgripir. Fóðurforði á svæðinu er nægur en ástand afrétta kann að vera þannig að nýta þurfi heimalönd og tún fyrir sauðfé í sumar. Þannig gæti reynt nauðsynlegt að flytja fóður inn á svæðið fyrir næsta vetur.

Nánari upplýsingar er að finna á heimasíðum Búnaðarsambandsins (www.bssl.is) og Matvælastofnunar (www.mast.is). Við bendum einnig á að hægt er að hafa samband við Búnaðarsambandið í síma 480 1800 og Matvælastofnun í síma 530 4800.

efni bréfsins:

Til knapa og eigenda kynbótahrossa..... bls.2

Skráningar nautgripa..... bls.2

Fóðuröflunarkostnaður ***Nýtt!*** bls.2

Gæðastýringarnámskeið í júní..... bls.2

Túnkortagerð

Upplýsingar í síma 480 1800 eða á www.bssl.is.

Til knapa og eigenda kynbótahrossa á Hellu 30. maí – 10. júní

Beiðni til knapa um þátttöku í rannsóknarverkefni á kynbótahrossum

Hólaskóli, Háskólinn á Hólum vinnur í samvinnu við marga aðila til dæmis sænska landbúnaðarháskólann í Uppsölum í Svíþjóð, tilraunastöð Háskóla Íslands á Keldum, hrossarættarráðunaut Íslands, starfsmenn kynbótasýninga, knapa og eigendur kynbótahrossa að rannsókn þar sem markmiðið er að meta álag á hross á kynbótasýningum. Fyrstu mælingar voru gerðar á kynbótasýningu á Sauðárkróki í lok apríl 2011 og tókust vel. Verkefnið hefur þegar verið kynnt í heimsóknum til nokkurra tamninga- og ræktunarþúa á Suðurlandi í apríl og maí og fengið afar góðar viðtökur. Þar sem ekki eru tók á að heimsækja alla er verkefnið kynnt hér og óskað

eftir þátttöku allra knapa í verkefninu með kynbótahross sem sýnd verða á Hellu í vor. Góð þátttaka er forsenda þess að verkefnið takist. Markmiðið er að mæla 150-200 hross á Hellu eða á bilinu 20-25 í hverjum aldursflokki hryssna og hesta. Í rannsókninni verður safnað upplýsingum um púls (hjartslátt), öndun, líkamshita og ákveðna þætti í blóði s.s. mjólkursýru. Mælingarnar hafa lítil sem engin áhrif á hrossin og eiga ekki að trufla kynbótadóminn.

Nánari upplýsingar um verkefnið má fá hjá Guðrúnu Stefánsdóttur Hólaskóla á póstfangið gudrunst@holar.is eða í síma 455 6343 eða á heimasíðu Búnaðarsambandsins, www.bssl.is.

Skráningar nautgripa

Nokkuð hefur borið á að óskráðir nautgripir komi til slátrunar í slátruhúsunum á Hellu og Selfossi. Um er að ræða merktu gripi en eftir á að ganga frá skráningu þeirra. Óheimilt er að markaðssetja kjöt af slíkum gripum og oft getur þetta valdið töfum og óþægindum í slátruhúsunum. Þá er ekki víst að hægt sé að ganga frá skráningu þessara gripa innan tilskilins tíma þannig að komist verði hjá því að kjötinu verði hent.

Til þess að fyrirbyggja slíkt er mælt til þess að eigendur og umráðamenn nautgripa komi skráningum þeirra í lag og sinni þeim með reglubundnum hætti. Alla ásetta kálfa á að merkja og skrá innan 30 daga frá fæðingu. Ekki er hægt að skrá gripi nema sem burð hjá móður þannig að ekki dugar að vita einungis númer og kyn gripa, móðir verður einnig að vera þekkt. Þetta verður best tryggt með því að sinna skráningum reglubundið og jafnóðum.

Búnaðarsambandið mun frá og með 1. september n.k. taka gjald sem nemur 5.000 kr/grip fyrir allar flýttiskráningar, þ.e. skráningar á gripum sem komnir eru óskráðir í slátruhús. Ekki verður tekið gjald fyrir skráningar á hjarðbókum né heldur eðlilegum leiðréttingum.

Hægt er að skrá gripi á www.huppa.is eða á þar til gerðum eyðublöðum (hjarðbók). Þau er hægt að fá send frá Búnaðarsambandinu eða nálgast á heimasíðunni, www.bssl.is. Aðgangi að Huppu úthluta Bændasamtökin, sími 563 0300.

Nánari upplýsingar gefur Guðmundur Jóhannesson, mundi@bssl.is.

Fóðuröflunarkostnaður

*****Nýtt!*****

Þeir bændur sem eru þátttakendur í Sunnu, sem er rekstrarráðgjöf til kúabænda, geta einnig fengið greiningu á fóðuröflunarkostnaði á bú sínu. Þetta er nýtt hjá okkur á BSSL og munum við í framhaldi þróa þessa greiningu enn frekar.

Núna stendur sem hæst vinna við rekstrargreiningar á rekstrargögnum frá 2010. Þeir sem enn eiga eftir að skila inn gögnum eru beðnir að gera það sem allra fyrst, eins þeir sem vilja taka þátt eru beðnir að hafa samband sem fyrst. Nánari upplýsingar gefa Margrét, margret@bssl.is og Runólfur, rs@bssl.is í síma 480-1800.

Gæðastýringarnámskeið

14. júní n.k. á Stóra Ármóti

Fyrirhugað er að haldið verði námskeið í gæðastýringu í sauðfjarrækt á Stóra Ármóti þann 14. júní n.k. Námskeiði hefst kl. 10.00 og lýkur kl. 18.00.

Þeir sem óska eftir að sækja fyrirhugað námskeið eru vinsamlegast beðnir að skrá þátttöku til Bændasamtaka Íslands fyrir 6. júní n.k. Unnt er að skrá þátttöku í síma 563-0300 eða á netfangið bella@bondi.is.